

عنوان مقاله:

معرفی سه گونه علوفه ای Prangos latiloba Korov., Convolvulus commutatus
Stachys trinervis Aitch. & Boiss
Hemsl. در مراتع استان خراسان شمالی

محل انتشار:

مجله تحقیقات مرتع و بیابان ایران، دوره 20، شماره 1 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

محمد جنگجو - دانشیار، گروه مرتع و آبخیزداری دانشگاه فردوسی مشهد

فریدون ملتی - مربی، گروه مرتع و آبخیزداری، دانشگاه فردوسی مشهد

زهره آتشگاهی - دانشجو دکتری اکولوژی گیاهی، گروه زیست شناسی، دانشگاه فردوسی مشهد

مجید وطن پور - دانشجو دکتری بوم شناسی کشاورزی، گروه زراعت، دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

اکولوژی فردی سه گونه Prangos latiloba Korov. (جاشیر گچ دوست)، Convolvulus commutatus (پیچک سرسان) و Stachys trinervis Aitch. & Hemsl. (سنبله-ای سه رگه ای) در مراتع میان بند استان خراسان شمالی بررسی شد. این گیاهان از منابع مهم تولید علوفه به ویژه در اراضی دارای سازند شیل هستند. محدوده گسترش جغرافیایی، توپوگرافی، سازند زمین شناسی، خاکشناسی و شرایط اقلیمی سایتهای محل رویش بررسی شد. مراحل فنولوژی طی ۲ سال بازدید صحرائی ثبت گردید. پنج شاخص اصلی کیفیت علوفه شامل پروتئین خام، دیواره سلولی منهای همی سلولز، همی سلولز و لیگنین، درصد ماده خشک و درصد خاکستر اندازه گیری شد. براساس نتایج، گیاه سنبله ای بیشتر در مراتع میان-بند استان و در انواع سازندهای کنگلومرا، ماسه سنگ و شیل و در شرایط اقلیمی مختلف از نیمه استپ تا استپ سرد مشاهده می شود. جاشیر و پیچک در سایتهای کمتر، عمدتاً در سازندهای شیل و کنگلومرا و مناطق نیمه استپ حضور دارد. شروع دوره رشد در هر سه گونه ابتدای فروردین ماه بود. در دو گیاه جاشیر و پیچک تولید گل و بذر با شروع فصل گرما مقارن بود. ولی در گیاه سنبله ای مراحل گل دهی و بذردهی از اردیبهشت تا مردادماه بطور همزمان مشاهده شد. در طی فصل رویش، مقدار پروتئین خام کاهش اما ADF و NDF افزایش یافت، که باعث کاهش کیفیت علوفه هر سه گونه شد. در گیاه پیچک، خوشخوراکی و کیفیت بالای علوفه و چرای شدید دام و در گیاه جاشیر حمله حشره آفت و سابقه برداشت علوفه برای ذخیره زمستانی، باعث محدودیت گسترش شده بود. اما در گیاه سنبله ای دارا بودن اسانس، خشبی بودن و تولید ساقه های گل دار در دوره طولانی رشد، باعث سازگاری بیشتر به شرایط اقلیم و آسیب کمتر از چرای دام شده بود.

کلمات کلیدی:

فنولوژی، کیفیت علوفه، سازگاری اقلیمی، جاشیر، پیچک، سنبله ای، شیل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1632748>

